

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Splnění závazku složením předmětu plnění do úřední úschovy

Nejčastějším a nejtypičtějším způsobem zániku závazku (dluhu) je jeho splnění. Dle právní teorie zanikne závazek v důsledku splnění tehdy, jestliže dlužník poskytne věřiteli předmět plnění s úmyslem svůj dluh splnit. V praxi se však může stát, že v době splatnosti závazku vyvstanou na straně věřitele takové překážky, pro které je dlužníkovi znemožněno dluh věřiteli splnit.

Překážkami, s jejichž vznikem spojuje ustanovení § 568 občanského zákoníku (zákon č. [40/1964](#) Sb.) právo dlužníka poskytnout své plnění do úřední úschovy, jsou:

- nepřítomnost věřitele (dlužníkovi není znám pobyt věřitele v době splatnosti dluhu);
- prodlení věřitele (věřitel se dostává do prodlení zejména tím, jestliže v souladu s ustanovením § 522 občanského zákoníku nepřijal od dlužníka řádně nabídnuté plnění nebo mu neposkytl v době plnění součinnost potřebnou ke splnění dluhu);
- dlužník má důvodné pochybnosti o tom, kdo je jeho věřitelem (např. věřitel zemře, probíhá dědické řízení a dlužníkovi není zřejmé, kterému z dědiců připadne věřitelova pohledávka);
- dlužník věřitele nezná (např. dojde ke změně v osobě pronajímatele věci, kterou dlužník jako nájemce užívá, a on tak neví, jaká osoba se stala jeho novým pronajímatelem, kterému je povinen nájemné hradit).

Je-li dána některá z uvedených překážek, umožňuje zákon dlužníkovi (ale i např. ručiteli) splnit svůj dluh „náhradním způsobem“ – složením předmětu plnění do úřední úschovy. Dnem, v němž byl předmět plnění dlužníkem do úřední úschovy složen, pak nastávají účinky splnění závazku. Dlužník však nemá povinnost možnosti složit předmět plnění do úřední úschovy využít; v takovém případě však jeho závazek trvá i nadále.

Do úřední úschovy lze složit peníze, cenné papíry a jiné movité věci, které se dle jejich povahy k úschově hodí. Do úřední úschovy proto nelze složit nemovitost či věci podléhající rychlé zkáze (např. ovocnářské zboží).

Úřední úschovou se rozumí výlučně úschova u soudu. Za úřední úschovu tak zákon nepovažuje úschovu u notáře či advokáta. Proto nastane-li na straně věřitele v době splatnosti závazku některá z překážek předvídaná ustanovením § 568 občanského zákoníku a dlužník složí předmět plnění jinam než do úschovy u soudu, nebude mít takový úkon z hlediska splnění závazku žádné účinky. Dlužník tak bude i nadále povinen poskytnout předmět plnění přímo věřiteli, jinak se dostane do prodlení.

Občanský zákoník neumožňuje rozšíření výše uvedených zákonných důvodů opravňujících dlužníka ke složení plnění do úřední úschovy o překážky jiné. Sjednají-li si proto smluvní strany ve smlouvě i jiné překážky, pro které může jedna ze stran složit předmět plnění s následky splnění závazku do úschovy, bude takové smluvní ustanovení neplatné.

Rozhodne-li se dlužník využít oprávnění splnit svůj závazek formou úřední úschovy, musí dodržet určitá pravidla, která mu stanoví občanský soudní řád (zákon č. [99/1963](#) Sb.). Předmět plnění totiž nelze u soudu složit do úschovy „jen tak“. Před tím musí dlužník podat k soudu, v jehož obvodu je místo plnění závazku, návrh na zahájení soudního řízení o uložení plnění do úschovy.

Návrh na přijetí do úschovy musí kromě obecných náležitostí soudního podání a náležitostí návrhu na zahájení soudního řízení obsahovat zejména prohlášení dlužníka (tzv. složitela), že závazek, jehož předmět plnění skládá do úschovy, nelze z důvodu existence některé ze shora uvedené překážky na straně věřitele splnit.

V návrhu je samozřejmě nutné označit i osobu věřitele, tedy příjemce plnění skládaného u soudu do úschovy (pokud je dlužníkovi jeho totožnost známa). Činí-li si na předmět plnění nárok více osob, je třeba v návrhu identifikovat každou z nich.

Ihned poté, co dlužník návrh na zahájení soudního řízení podá, je povinen předmět plnění do úschovy soudu skutečně složit. Do té chvíle nemůže ani soud o návrhu rozhodnout. Předmět plnění sice zůstává po dobu úschovy ve vlastnictví dlužníka, ten s ním však již nemůže nakládat.

Vzhledem k tomu, že si úschova předmětu plnění může vyžádat náklady, může soud uložit složiteli povinnost zaplatit zálohu na náklady úschovy. Pokud složitel v soudem určené lhůtě zálohu na náklady úschovy nesloží, soud návrh na přijetí do úschovy zamítne. Soud musí návrh zamítnout i v případě, že se předmět plnění k úschově nehodí.

Soud při rozhodování o podaném návrhu na přijetí do úschovy vychází z prohlášení složitela o nemožnosti splnění závazku. Pravdivostí prohlášení složitela se však soud nezabývá a pokud z něj vyplývá existence důvodu úschovy dle § 568 občanského zákoníku, návrhu vyhoví. Pokud by se ale následně zjistilo, že složitel uváděná překážka na straně věřitele v době rozhodování soudu neexistovala, nemělo by složení předmětu plnění do úřední úschovy žádné právní účinky. Závazek složitela by tak trval i nadále a to bez ohledu na to, že soudní rozhodnutí o přijetí plnění do úschovy třeba již nabylo právní moci.

Vyhoví-li soud návrhu na přijetí do úschovy, je závazek dlužníka splněn dnem, kdy byl předmět plnění složen u soudu do úschovy. Zánik závazku dlužníka tak není vázán na právní moc usnesení o přijetí plnění do úschovy či na to, zda si věřitel plnění skutečně z úschovy vyzvedne.

Vynaložené náklady spojené se složením předmětu plnění do soudní úschovy nese věřitel.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)

- [AI omnibus](#)